

UPPLANDS FORNMINNESFÖRENING

Styrelsens berättelse över föreningens verksamhet arbetsåret 1974–75

Styrelse

Landshövding Ragnar Edenman, Uppsala, ordförande
Överbibliotekarie Gert Hornwall, Uppsala, vice ordförande
Landsantikvarie Ola Ehn, Uppsala, sekreterare
Bankkamrer Rune Skogum, Uppsala, skattmästare
Direktör Göran Knutsson, Uppsala
Fil.mag. Thorild Lindgren, Balingsta
Fil.lic. Valdis Ordéus, Örsundsbro
Lantbrukare Åke Söderman, Bergshamra
Arkivarie Wolter Ehn, Uppsala
Redaktör Henning Österberg, Sundbyberg
Stadsbibliotekarie Thore Floderus, Enköping
Byrådirektör Bror R. Eriksson, Björklinge

Förordnad av länsstyrelsen i Uppsala län:

Landshövding Ragnar Edenman

Utsedda av Uppsala läns landsting:

Professor Sten Hillert, Uppsala

Bitr. skoldirektör Bengt Karlsson, Knivsta, suppleant

Utsedda av Stockholms läns landsting:

Skriftställare Styrbjörn Nilsson, Åkersberga

Slöjdlärare Göran Olsson, Vaxholm, suppleant

Utsedda av Uppsala kommun:

Lektor Stiv Jakobsson, Uppsala

Docent Stig Björklund, Rasbokil.

1:ste byråinspektör Sven Edman, Uppsala, suppleant,

(avliden januari 1975)

Bitr. professor Per Ekman, Uppsala, suppleant

Förvaltningsutskott: landshövding Edenman, ordf., överbibliotekarie Hornwall, professor Hillert, fil.mag. Lindgren samt sekreteraren landsantikvarie Ehn och skattmästaren bankkamrer Skogum.

Revisorer: kamrer Thore Kihlberg och lantbrukare Martin Ehrengren med herr Harald Ekenhem och kamrer Erik Larsén som ersättare. Av länsstyrelsen utsedd revisor: f. riksbanksdirektör C.E. Leffler och av Uppsala kommun utsedd: lantbrukare Henry Carlsson med lantbrukare Jan Erik Wallén som suppleant.

Landsantikvarieorganisationernas samarbetsråd: fil.mag. Lindgren och landsantikvarie Ehn har varit föreningens representanter i samarbetsrådet under 1974.

Stiftelsen Upplandsmuseets styrelse: direktör Knutsson har varit föreningens representant i stiftelsens styrelse under 1974, suppleant fil.lic. Ordéus.

Kulturminnesrådet för Stockholms län: lektor Jakobsson har varit föreningens representant i kulturminnesrådet under 1974. Suppleant landsantikvarie Ehn.

Personal

Landsantikvarie:

Ola Ehn

Antikvarie och landsantikvariens ställföreträdare:

Anna-Märta Berg

Övriga antikvarier:

Lars Gezelius

Karin Wretin (hembygdskonsulterande verksamhet)

Kanslist vid Upplands förmminnesförenings och Stiftelsen Upplandsmuseets gemensamma kansli:

Margot Adolphson

Extra personal för arkeologiska undersökningar och antikvarisk kontroll:

Håkan Eriksson

Ulla Walukiewicz

Göran Wallner

Lars Lövstrand

Praktikanter:

Ingvar Svanberg, 9.7–6.9.1974

Gun Björkman, 30.8–.9.1974

Övriga medarbetare:

Bertil Ericsson

Birgitta Nerström

Hans Strand

Stig Sundberg

Sven Österberg

Gustaf Moberg, fr.o.m. 15.10.1974

Från riksantikvarieämbetets vapenfridetalj har landsantikvarien som extra arbetskraft för en tid av 6 månader från 15.11.1974 tilldelats Mats Karlsson. Under tiden 1.5.–30.6.1974 har i samarbete med Stiftsnämnden i Uppsala och genom AMS-meddel, förmedlade av riksantikvarieämbetet, en inventering av länets prästgårdar utförts av Lena Samuelsson, Leif Sandström och Göran Wallner.

Tjänstemännens särskilda verksamhet redovisas per kalenderår i landsantikvariens ämbetsberättelse.

Medlemmar

2359

Betalande	2182
Ständiga	97
Hedersledamöter	27
Medaljörer	53

Årsmöte, vinterting och utflykter

Årsmötet och vårutflykten ägde rum söndagen 19 maj 1974. I skolan i Österbybruk hölls årsmötet under ordförandeskap av landshövding Edenman. Till vice ordförande efter professor Sven Hörstadius, som undanbett sig omval, valdes överbibliotekarie Gert Hornwall, Uppsala. Balansräkningen per den 31 december fastställdes och styrelse och kassaförvaltaren lämnades full ansvarsfrihet. Årsavgifterna för 1975 beslutades bli oförändrade, 20 kronor per år och medlem samt 200 kronor per ständig medlem. Till hedersledamöter kallades bibliotekarie Samuel Eriksson, Tierp. f. tillsynslärare Harald Gustafson, Gamla Uppsala, och professor Sven Hörstadius, Uppsala. Fornminnesföreningens förtjänstmedalj tilldelades adjunkt Lars Edberg, Vällingby, folkskollärare Ingvar H. Ericson, Karlholmsbruk, byråsekreterare Daniel Heilborn, Djursholm, museiföreståndare Mauritz Ljungberg, Vaxholm, bankdirektör O. Norbeck, Djursholm, och herr Oscar Pettersson, Eskilstuna. Vid vårutflykten besöktes fornlämningarna Horsberget och Långbergsbacken vid Husby i Lena socken, Österby bruk, Österlövsta kyrka, Hållnäs hembygdsgård och Fågel-sundets fiskeläge. Resan avslutades med middag på Hasselbacken i Öregrund.

Höstutflykten ägde rum söndagen 29 september 1974, varvid Ekeby by i Vänge, runstenen vid Altuna kyrka, Altuna hembygdsgård, Karleby tingshus i Simtuna, Vånsjöåsens gravfält i Torstuna och Härnevi kyrka studerades.

Vintertinget hölls på Upplandsmuseet söndagen 9 februari 1975 under ordförandeskap av landshövding Edenman. Utdelningen ur Landshövding Hilding Kjellmans hembygdsgift tilldelades Knivsta Hembygdsgille och Disa Gilles pris Frösåkers härads hembygdsgift. Om "Vård av gamla föremål. Om Kulturarvet i Falun" talade Kulturarvets föreståndare Christer Cederberg. Landsantikvarie Ola Ehn informerade om det "Europeiska Byggnadsår 1975"

Årsanslag

För år 1974 har Upplands fornminnesförening erhållit följande anslag:

Från Uppsala kommun	152.700 kronor
Uppsala läns landsting	122.600
Stockholms läns landsting	7.000
Statligt bidrag	97.175
(till landsantikvariens och en antikvaries lön)	

Länsarbetsnämnden har svarat för avlöningen av sex arbetstagare.

För underhåll av Kvekgården har Uppsala läns landsting och Enköpings kommun lämnat ett anslag för 1975 på vardera 5.000 kronor.

Publikation

Föreningens årsbok Uppland 1974 distribuerades till medlemmarna under hösten 1974. Ur innehållet kan nämnas: "Funderingar kring en förnborg" av David Damell, "Husbyborg i Tierp" av Bo Kindwall, "Lingonbacka, ett uppländskt pappersbruk" av Brita Stina Nordin-Pettersson, "Gusten Widerbäck – symbolist i provinsen" av Allan Ellenius, "Tre tidiga bilder av Uppsala domkyrka?" av Nils Sundquist, "Walmstedtska gården i Uppsala" av Ola Ehn, "Det Rydinska hemmet i Walmstedtska gården" av Eva Norenhag Estberg, "Uppsala-fotografen Ostis negativsamling" av Jan-Olof Montelius, "Wasahuset i Uppsala" av Anna Nilsén samt "I Bennebol på 1860-talet", Ur Adolf Bladins minnesanteckningar med inledning och kommentar av Ola Ehn.

Fornminnesföreningens inköpskommitté

Inköpskommittén, som under året bestått av hrr Stig Björklund, Bror R. Eriksson, Thorild Lindgren, R. Skogum och O. Ehn, med Anna-Märta Berg som sekreterare, har under året inköpt en matta, som komponerats av Silja Karlsson, Alunda, och maskinvävt i kypertvariation på Bergå 1974. Vidare har från arkitekt Sten Hummel-Gumaelius förvärvats ett stort material uppmättningsritningar, i huvudsak av gatu- och gårdsfasader av bebyggelsen utmed Övre Slottsgatan mellan Skolgatan och S:t Olofsgatan. Viss del av anslaget har använts för refotografering av äldre fotomaterial från Uppsala och Uppland samt för dokumentation av en typisk centralsvensk gård i Grinda by, Torstuna socken.

Kvekgården

Kvekgården eller Mor Lottas gård i Kvek från 1700-talets andra hälft i Fröslunda socken har under året varit väl besökt av skolklasser, studiegrupper och allmänhet. Gården har visats av fru Elsa Lidberg. Lagunda hembygdsförening har vid sina sammankomster fått utnyttja Kvekgården. Under året har de yttre restaureringsarbetena slutförts, varvid nya halmtak lagts på boningshuset, åttondelsboden och logen. För det arbetet har Harald Svensson, Lars Erik Vetter, Sune Edlund och Christer Myhrman, alla experter på halmtak och från Visingsö, varifrån även råghalmen togs, svarat. Lantbrukare Bertil Lidberg, Kvekgårdens tillsynsman, assisterade. De gamla halmtaken fotograferades före takomläggningen och arbetet med taktäckningen dokumenterades ingående.

Bibliotek och arkiv

Föreningens bibliotek och arkiv i våningen 2 tr. i föreningens kanslilokaler, S:t Eriks gränd 6, är tillgängliga för allmänheten efter tidsbeställning. Både biblioteket och arkivet har under verksamhetsåret utökats dels genom inköp och gåvor, dels genom byten med andra fornminnesföreningar och hembygdsförbund.

Verksamhet nära knuten till föreningen

Stiftelsen Upplandsmuseet och Disagården

Stiftelsen Upplandsmuseet står i sin verksamhet i när samarbete med Upplands fornminnesförening. Beträffande Upplandsmuseets och den numera Upplandsmuseet tillhöriga Disagårdens verksamhet hänvisas till särskild verksamhetsberättelse.

Uppsala stads historiekommitté

Landsantikvarien har under 1974 varit sekreterare i historiekommittén.

Bruno Liljeforsstiftelsen

Landsantikvarien är sedan 1973 ledamot av stiftelsens styrelse.

Särskild kommitté för Ekeby by

Landsantikvarien är sedan 1973 ledamot av den kommitté som av Stiftsnämnden i Uppsala tillsatts för att behandla frågor rörande Ekeby by i Vänge socken.

Uppsala i mars 1975

Ragnar Edenman

Ord.

Ola Ehn

Sekr./landantikvarie